

DE BELGISCHE BIOFARMACEUTISCHE SECTOR ONDER DRUK

VOORWOORD

Caroline Ven
CEO

In het kader van de huidige geopolitieke situatie wordt het duidelijk dat België, en Europa in het algemeen, zijn strategie moet herzien.

De nieuwste Pharma Figures geven aanleiding tot bezorgdheid. Het is duidelijk dat we niet langer te maken hebben met de vertrouwde "business as usual"-situatie die we in de afgelopen jaren kenden, waarin we alleen groeicijfers en positieve ontwikkelingen zagen op vlak van werkgelegenheid, octrooiaanvragen en export.

In het kader van de huidige geopolitieke situatie wordt het duidelijk dat België, en Europa in het algemeen, zijn strategie moet herzien.

We pleiten daarom voor een sterke Life Sciences-strategie om de Europese concurrentiekracht te versterken, waarbij we innovatie beter valoriseren, hinderpalen voor deze innovatieve activiteiten wegwerken en meer investeren in de eigen markt en in de ontwikkeling van nieuwe markten.

Zo niet dreigen we de biofarmaceutische sector als sterkhouder van de verwerkende nijverheid in ons land te verliezen.

KERNCIJFERS 2024

44.738

directe jobs¹

Evolutie

2019 38.489

2023 44.958

2024 44.738

6.490

onderzoekers²

2019 5.369

2023 6.489

2024 6.490

6,0

miljard euro investeringen
in O&O⁴

Evolutie

2019 € 3,9 miljard

2023 € 5,7 miljard

2024 € 6,0 miljard

79,0

miljard euro export⁶

2019 € 49,8 miljard

2023 € 80,1 miljard

2024 € 79,0 miljard

417

octrooiaanvragen in de
farma en biotechsector⁵

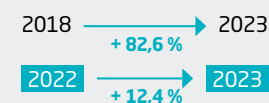
Evolutie

2019 367

2023 446

2024 417

15,1

miljard euro toegevoegde
waarde gegenereerd door
de biofarmaceutische sector⁷

2018 € 8,3 miljard

2022 € 13,4 miljard

2023* € 15,1 miljard

* De cijfers over de toegevoegde waarde zijn nog niet beschikbaar voor 2024.

9/10

biofarmaceutische
bedrijven in België
hebben minder dan
250 werknemers

25%

van de
werkgelegenheid
in de sector³

01

JOB

Goed voor bijna
10%
van de
werkgelegenheid in de
verwerkende industrie

44.738
werknemers in
de Belgische
biofarmaceutische
sector in 2024

Voor het **1st**
daling na jaren
van groei

Tewerkstelling

daalt voor het eerst

Na een ononderbroken groei van ruim 10 jaar zien we in 2024 voor het eerst het aantal jobs met een half procent dalen tot 44.738 jobs. Deze belangrijke trendbreuk heeft ook gevolgen voor het ruimere ecosysteem waarin deze bedrijven opereren omdat voor elke job in de sector er immers meer dan één job gecreëerd wordt bij toeleveranciers, zoals in de logistiek. Hierdoor viel ook het totaal aantal indirecte jobs terug.

De biofarmaceutische sector blijft niettemin een belangrijke bron van werkgelegenheid in België. Kijken we naast de directe en indirecte werkgelegenheid ook naar de jobs die voortvloeien uit de bestedingen van al deze werknemers (zowel direct als indirect), dan creëert de biofarmaceutische sector in België bijna 141.000 arbeidsplaatsen. Vijf jaar geleden waren dat er bijna 20.000 minder.

Evolutie van de directe, indirecte, en geïnduceerde

tewerkstelling in de Belgische biofarmaceutische sector¹¹

Op kop binnen de verwerkende industrie

De verwerkende industrie doet het op vlak van tewerkstelling niet goed. Meer dan de helft van de betrokken sectoren ziet in de voorbije vijf jaar de werkgelegenheid dalen. Dit maakt dat de totale werkgelegenheid in de verwerkende industrie de afgelopen vijf jaar met 0,8 % is afgenomen, en zelfs met 2,1 % in 2024.

De drie belangrijkste sectoren van de verwerkende industrie – de voedings-, metaal- en chemische industrie – groeien wel nog, maar in beperkte mate. Zo is de werkgelegenheid in de voedingsindustrie in de voorbije vijf jaar met 5 % gestegen, en in de metaal- en chemische industrie met 2 %.

Aangezien de terugval in werkgelegenheid van de biofarmaceutische sector in 2024 minder uitgesproken was, neemt haar aandeel in de tewerkstelling binnen de verwerkende industrie, desondanks ook in 2024 verder toe. Zo is bijna één op de tien werknemers in de verwerkende industrie actief in de biofarmaceutische sector.

Uiteenlopende profielen

De biofarmaceutische sector omvat heel diverse activiteiten, van onderzoek en ontwikkeling (O&O) over productie en logistiek, tot marketing en distributie. Dat maakt dat de jobprofielen al even divers zijn.

Anders dan in de totale Belgische industrie, heeft de meerderheid van de werknemers in de biofarmaceutische sector een diploma hoger onderwijs. Dit heeft met de complexiteit van de sector te maken. Toch zijn er ook tal van kansen voor mensen met een diploma lager of secundair onderwijs. Zij staan in voor bijna 30 % van de totale werkgelegenheid in de sector⁸.

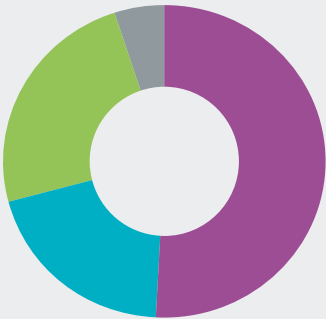
Kijken we naar het type bedrijven, dan zien we opnieuw de verscheidenheid van de biofarmaceutische sector. Van innovatieve biotech-startups en middelgrote familiebedrijven tot grote multinationals: de sector is een ecosysteem van ondernemingen in alle maten.

WIST JE DAT?

EEN DIVERSE BELGISCHE BIOFARMASECTOR

De biofarmaceutische sector in België bestaat niet alleen uit grote spelers. Negen op de tien biofarmaceutische bedrijven in ons land zijn kleine of middelgrote ondernemingen met minder dan 250 werknemers. Zij nemen samen een kwart van de tewerkstelling in de sector voor hun rekening³. Dit toont aan hoe belangrijk ook kleinere spelers zijn in het innovatie-ecosysteem van de Belgische biofarmaceutische sector.

Verdeling van de profielen in de biofarmaceutische sector in 2024⁸

- 51 %

Niet-universitair hoger onderwijs lange type
Universitair onderwijs
Academische bachelor
Academische master
- 20 %

Niet-universitair hoger onderwijs korte type
Beroepsgericht onderwijs
- 24 %

Hoger secundair
- 5 %

Lager secundair
Basisonderwijs
Geen diploma

Zonder glazen plafond

De Belgische biofarmaceutische sector doet al jaren inspanningen voor meer genderdiversiteit, en dat levert duidelijk resultaat op. Met 50 % vrouwelijke werknemers in 2024 kan de sector een heel evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen voorleggen⁹. Zoomen we in op de domeinen O&O en productie, dan zijn vrouwen zelfs beter vertegenwoordigd dan mannen: de researchteams en de productieteams tellen respectievelijk 62 % en 67 % vrouwen.

Een glazen plafond kent de sector ondertussen ook niet meer: in 2024 is 48 % van het managementteam vrouwelijk. Zoomen we in op de bestuursfuncties, dan zien we dat maar liefst 63 % van de bestuurders vrouwen zijn¹⁰.

02 ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

De sector bij uitstek op vlak van O&O

Omdat België geen natuurlijke rijkdommen heeft, steunt onze economie op kennis. In het Europese innovatiescorebord staat België op een verdienstelijke vijfde plaats. De biofarmaceutische sector is uitgegroeid tot één van de onbetwistbare steunpilaren van de kenniseconomie. De sector zet doorgedreven in op onderzoek en ontwikkeling en weet zo elk jaar opnieuw voor cruciale innovaties te zorgen. Deze bieden niet alleen meerwaarde voor onze kenniseconomie, maar vooral voor onze gezondheid.

In 2024 overschrijdt de sector voor het eerst de kaap van 6 miljard euro aan investeringen in O&O. Dit is een stijging van meer dan 5 % ten opzichte van 2023 en een toename met ruim 50 % over een periode van vijf jaar. Zowel in termen van absolute investeringen als in groeicijfers is de biofarmaceutische sector koploper in O&O in België.

WIST JE DAT?

DANKZIJ DE BIOFARMACEUTISCHE SECTOR HAALT BELGIË DE LISSABON-NORM

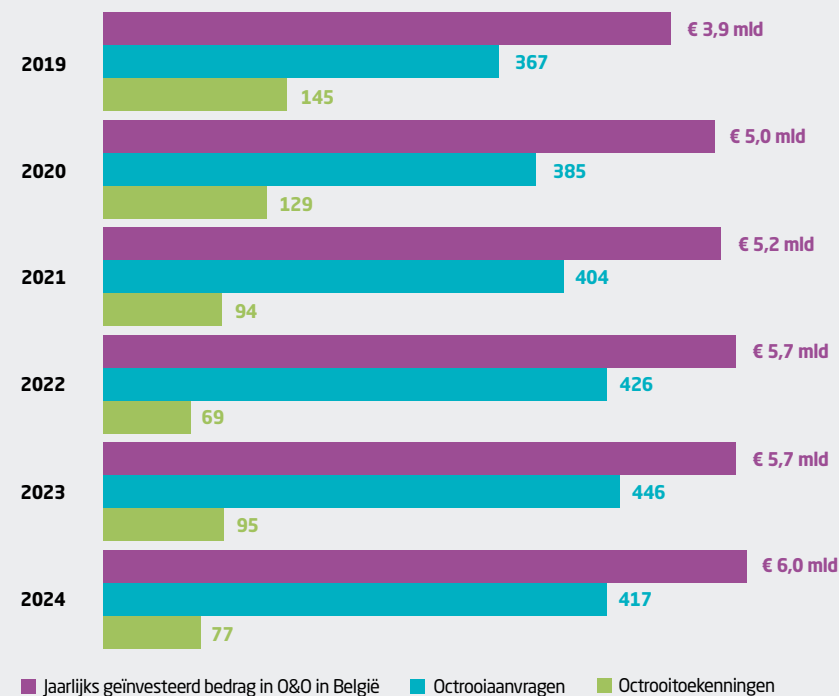
In de Europa 2020-strategie, de opvolger van de Lissabonstrategie, stelt Europa dat de investeringen in onderzoek van overheid en bedrijven samen minstens 3 % van het bruto binnenlands product moet bedragen. België weet deze drempel van O&O-intensiteit al enkele jaren te overschrijden, mee dankzij de cruciale bijdrage van de biofarmaceutische industrie. In 2023 bedroegen de investeringen in O&O 3,3 % van het BBP.

Elke dag ruim
16 miljoen
euro investeringen in
O&O door de innovatieve
biofarmaceutische
sector⁴

5x
meer investeringen
in O&O op 25 jaar
tijd¹³

417
octrooiaanvragen of
meer dan
1 octrooiaanvraag
per dag⁵

Evolutie aangevraagde/toegekende octrooien en O&O-investeringen

O&O-intensiteit

De ontwikkeling van nieuwe, innovatieve, geneesmiddelen vraagt bijzonder veel tijd en middelen. De biofarmaceutische sector is dan ook de meest O&O-intensieve bedrijfstak in België, met een intensiteit van 37,5 % in 2024. De O&O-intensiteit geeft aan hoeveel van de toegevoegde waarde opnieuw in onderzoek en ontwikkeling wordt geïnvesteerd. In absolute cijfers betekent dit een investering van maar liefst meer dan 6 miljard euro in O&O. De sector staat op dit vlak niet alleen op kop in België, maar weegt ook in Europa steeds sterker door¹².

Zonder octrooien geen innovatie

Omdat de onderzoeksprogramma's in de biofarmaceutische sector vaak veel duurder zijn en meer jaren in beslag nemen dan in andere sectoren, is de bescherming van de intellectuele eigendom cruciaal. Octrooien spelen daarbij een belangrijke rol. Ze bieden immers de bescherming om de investeringen te kunnen valoriseren wat biofarmaceutische bedrijven nodig hebben om te kunnen blijven investeren in O&O.

In 2024 zien we voor het eerst in jaren een daling in het aantal octrooiaanvragen door farmaceutische bedrijven. Werden er in 2023 nog 446 octrooien aangevraagd, daalde het aantal aanvragen in 2024 naar 417.

Dit toont een opvallende trendbreuk met de afgelopen jaren. Toch blijft de biofarmaceutische sector met bijna 16 % van alle octrooiaanvragen in België een koploper in ons land.

Tekenen we de voorbije vijf jaar nog steeds een stijging op, toch lijkt het erop dat innovatie steeds moeilijker wordt. Investerings zijn bijzonder risicovol en leiden niet noodzakelijk tot een positief resultaat. Dit wordt bevestigd door het aantal aanvragen dat resulteert in een effectieve toekenning van een octrooi.

15,9 %	Farma en biotech	5,5 %	Medische hulpmiddelen	6,9 %	Andere machines	7,0 %	Metaalbewerking
4,4 %	Organische chemie	4,1 %	Computer technologie	4,1 %	Meettechnieken	5,5 %	Civiele bouwkunde
3,9 %	Elektrische machines	4,6 %	Transport	4,1 %	Chemische technologie basismaterialen	1,1 %	Thermische processen
4,0 %	Coatings	2,5 %	Halfgeleiders	1,8 %	Afhandeling	2,0 %	Polymeren
3,1 %	Chemische technologie	1,3 %	Machinegereedschappen	1,8 %	Motoren en pompen	16,5 %	Andere

03 EXPORT

Biofarmaceutische sector blijft exportmotor van België ondanks terugval

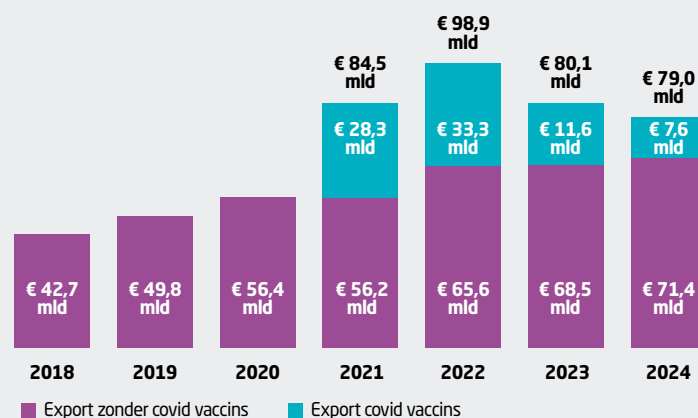
Dankzij de combinatie van strategische troeven zoals een gunstige ligging en hoogstaande infrastructuur met een sterke biofarmaceutische industrie, heeft België zich ontpopt tot een internationale hub voor de distributie van geneesmiddelen en vaccins. Deze cruciale rol van België werd extra duidelijk bij de verdeling van COVID-19-vaccins.

Met 79 miljard euro aan export¹⁴ of een aandeel van 15,5 % in de totale Belgische export blijft de biofarmaceutische sector in 2024 de afgetekende exportkampioen van België.

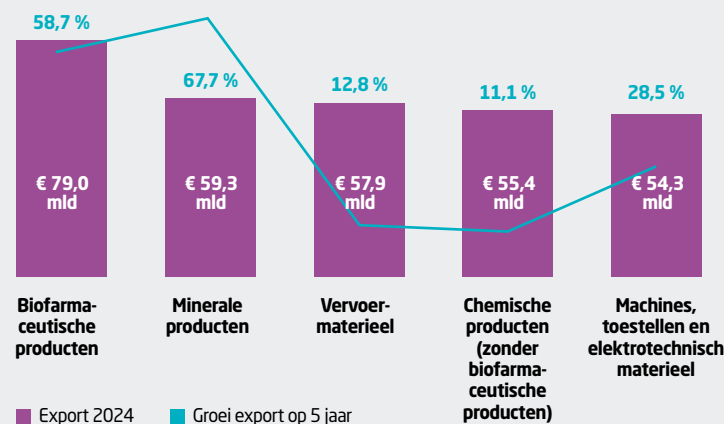
Voor het eerst in jaren zien we ook hier een daling: de exportcijfers van biofarmaceutische producten liggen 1,4 % lager dan in 2023. Deze daling is deels te wijten aan de teruglopende export van COVID-19-vaccins. Laten we die buiten beschouwing, dan tekent de sector in 2024 nog een groei op van 4,1 %.

Tegenover de andere sectoren in de top 5 van de export blijft de biofarmaceutische sector, ondanks de terugval in 2024, een sterke prestatie neerzetten.

Evolutie van de totale export van de Belgische biofarmaceutische sector

Top 5 van Belgische exportsectoren

Blijvende motor voor positieve handelsbalans

Elke dag voert België voor 216 miljoen euro aan biofarmaceutische producten uit. In 2024 is dit goed voor een handelsoverschot van 16,6 miljard euro. Dat is een aanzienlijk deel van het totale Belgische handelsoverschot, dat 27,7 miljard euro bedraagt. De biofarmaceutische sector tekent daarmee voor 60 % van het nationale handelsoverschot, het grootste aandeel van alle sectoren.

Export in en ver buiten Europa

Van de totale export van ons land verlaat minder dan een derde de Europese Unie (EU), terwijl dit bij de biofarmaceutische export meer dan de helft bedraagt. Binnen de EU zijn Duitsland en Italië de belangrijkste handelspartners voor de biofarmaceutische sector, goed voor respectievelijk 10,6 % en 8,5 % van de export.

De Verenigde Staten (VS) blijft evenwel ook in 2024 met voorsprong de belangrijkste handelspartner. Zij staan in voor bijna 24 % van de Belgische biofarmaceutische export. Dit aandeel is veel hoger dan het aandeel in de totale Belgische export naar de VS, dat slechts 6,8 % bedraagt. Dit betekent meteen ook dat de biofarmaceutische sector sterk afhankelijk is van de VS en dus extra hard getroffen zou worden door een verstoring van de vraag vanuit de VS.

EEN "DEEP DIVE" IN DE DYNAMIEKEN VAN DE BIOFARMACEUTISCHE EXPORTMARKTEN

Het grootste deel van de Belgische biofarmaceutische export komt terecht in Europa of Noord-Amerika, maar ook andere regio's zijn belangrijke handelspartners. Centraal- en Zuid-Amerika zijn goed voor bijna 2,6 miljard euro export in 2024, Afrika voor bijna 1,7 miljard euro en Australië en Oceanië voor meer dan 800 miljoen euro.

De derde belangrijkste handelspartner voor de Belgische biofarmaceutische sector is Azië. Zo vertrekt in 2024 een export ter waarde van 11 miljard euro richting Azië. Deze bestemming is de voorbije vijf jaar ook het snelst in afzet toegenomen in vergelijking met andere regio's.

Bekijken we de export naar Azië in detail, blijkt dat het Midden-Oosten goed is voor een export ter waarde van 2,3 miljard euro. In het Midden-Oosten is Saoedi-Arabië de belangrijkste exportmarkt (900 miljoen euro), gevolgd door de Verenigde Arabische Emiraten (380 miljoen euro), goed voor respectievelijk 39 % en 17 % van de export naar deze regio. Voor deze landen zien we in de voorbije vijf jaar een exponentiële groei van respectievelijk 171 % en 154 %.

De andere Aziatische landen zijn samen goed voor 8,4 miljard euro export. China is daarbij de grote driver met 2,2 miljard euro of 27 % van de totale biofarmaceutische export naar Azië. Japan volgt met 1,9 miljard euro of 22 %. Zuid-Korea neemt de derde plaats in met 0,9 miljard euro of 11 %. Ook in deze landen zien we een sterke groei in de voorbije vijf jaar: 91 % toename van de export richting China, 53 % richting Japan en 191 % richting Zuid-Korea.

Export 2024

25,9 %

Noord-Amerika

43,9 %

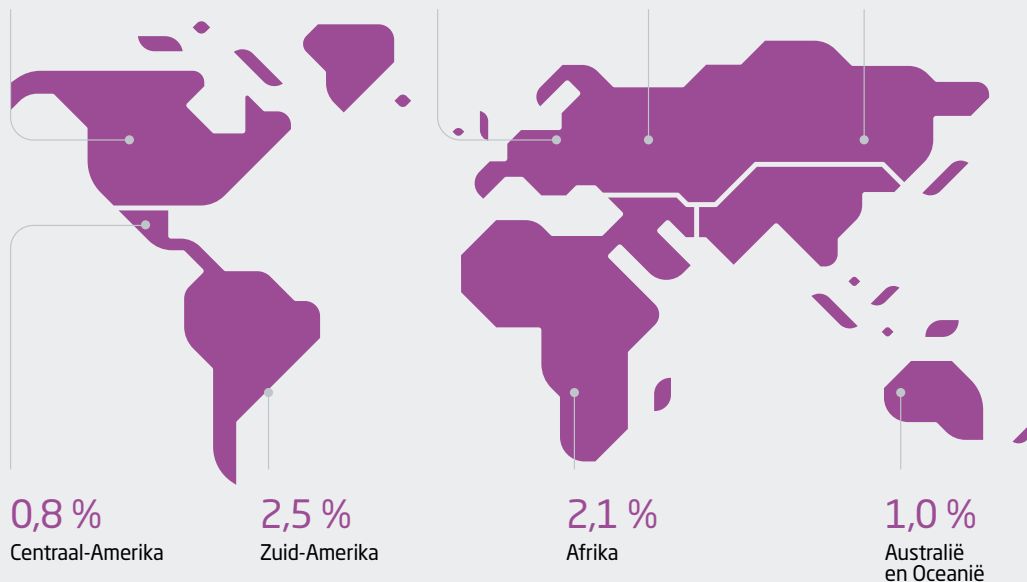
Europese Unie

10,2 %

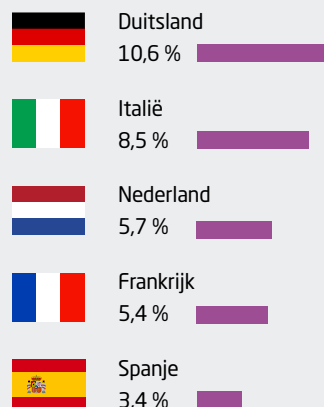
Rest van Europa

13,6 %

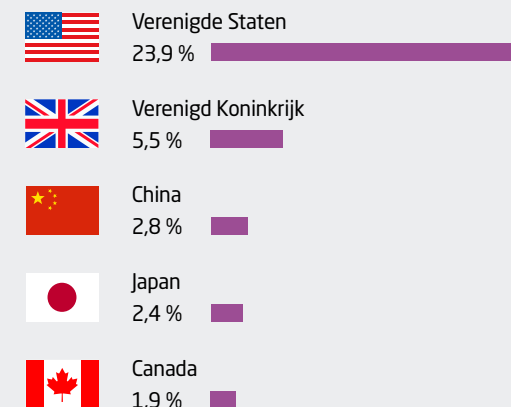
Azië

TOP 5 EU 2024

TOP 5 NIET-EU 2024

Elke dag **216** miljoen euro export door de sector

Meer dan **50 %** van de export gaat over de EU-grenzen heen

15,5 % van de totale Belgische export betreft biofarmaceutische producten

Quasi **14 x** op 25 jaar tijd van de export van biofarmaceutische producten¹³

04

PRODUCTIE, TOEGEVOEGDE WAARDE EN INVESTERINGEN

Groei zet zich hier wél door

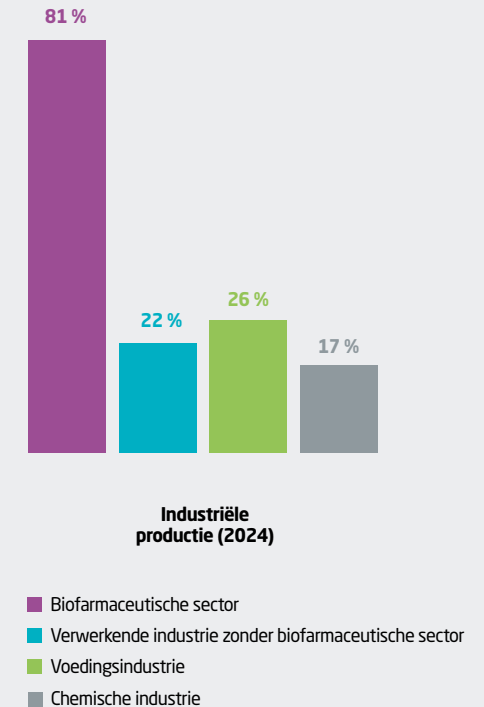
Zien we groeivertraging op het vlak van jobs en export, dan blijft de biofarmaceutische sector in België wel groei optekenen op het vlak van productie, toegevoegde waarde en investeringen. In vergelijking met de andere sectoren in de verwerkende industrie weet de biofarmaceutische sector opvallend positieve resultaten voor te leggen.

Productie

In 2024 blijft de industriële productie van de totale Belgische verwerkende industrie vrijwel stabiel. Slechts vier sectoren realiseren een groei. De biofarmaceutische sector is er één van, met een groei van maar liefst 10 %. Zonder dit groeipercentage zou de totale Belgische verwerkende industrie voor het tweede opeenvolgende jaar met een productiedaling te kampen hebben¹⁵.

Bekijken we de evolutie over vijf jaar, dan zien we dat de industriële productie in de biofarmaceutische sector met meer dan 80 % is gestegen, bijna drie keer meer dan in de totale verwerkende industrie. Geen enkele andere industrie kan dergelijke groeicijfers voorleggen.

Evolutie van de industriële productie op 5 jaar

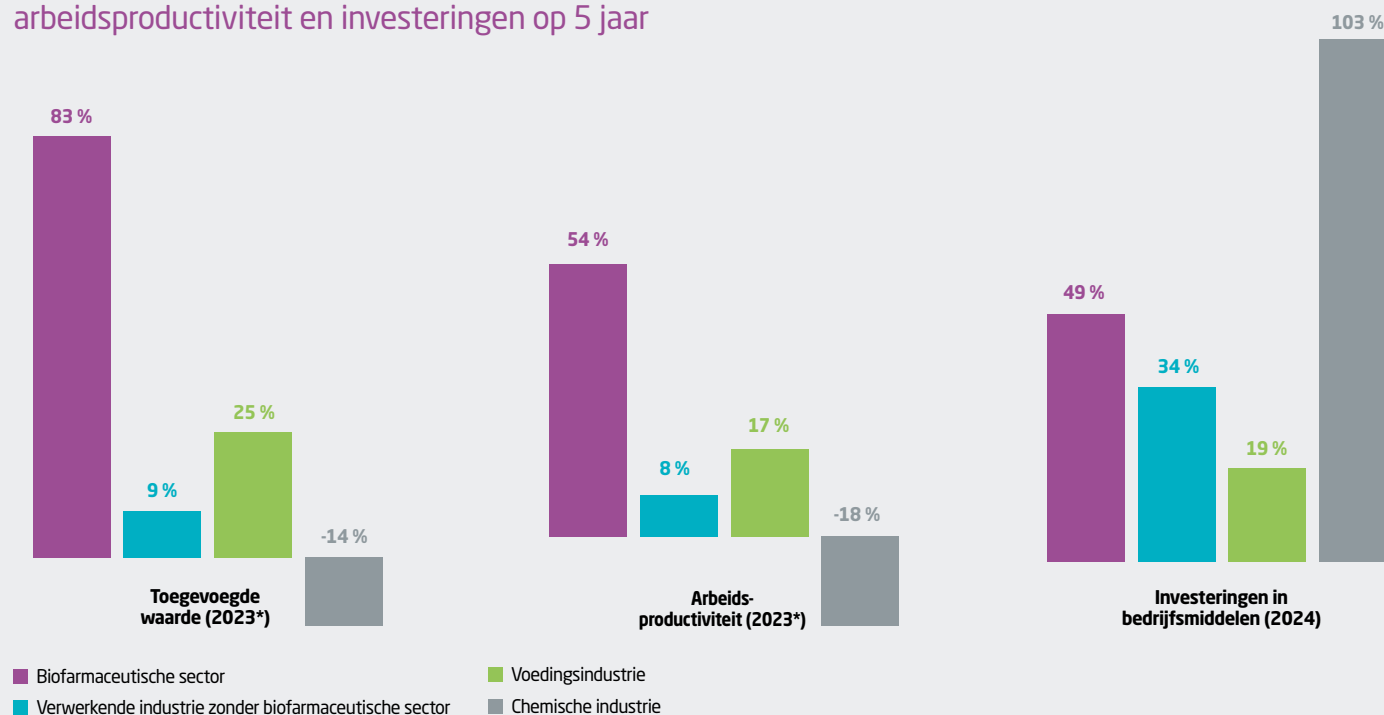
Toegevoegde waarde

Terwijl de totale Belgische verwerkende industrie in 2023 – de cijfers voor 2024 zijn nog niet beschikbaar – een daling van 4 % in toegevoegde waarde noteert, stijgt deze in de biofarmaceutische sector met 12 %⁷. Dit is goed voor bijna een vierde van de totale toegevoegde waarde binnen de verwerkende industrie.

Bekijken we de evolutie op vijf jaar, dan is de toegevoegde waarde van de biofarmaceutische sector met meer dan 80 % toegenomen. In de afgelopen 25 jaar is de toegevoegde waarde zelfs meer dan verviervoudigd¹³.

We zien ook een stijging op het vlak van arbeidsproductiviteit. In 2023 kent de sector een toegevoegde waarde van ongeveer 420.000 euro per werknemer, of meer dan de helft hoger dan in 2018. In diezelfde periode bedraagt de toename voor de totale verwerkende industrie slechts 18 %.

Evolutie van de toegevoegde waarde, arbeidsproductiviteit en investeringen op 5 jaar

* De cijfers over de toegevoegde waarde en arbeidsproductiviteit zijn nog niet beschikbaar voor 2024

Investeringen in bedrijfsmiddelen

Deze prestaties van de sector zijn mee te danken aan de enorme inspanningen op het gebied van O&O en de voortdurende investeringen in bedrijfsmiddelen. Dit gaat om investeringen in terreinen, gebouwen, installaties, machines en uitrusting, bijvoorbeeld om de productiecapaciteit uit te breiden of om duurzamere en milieuvriendelijkere productiemethoden te implementeren.

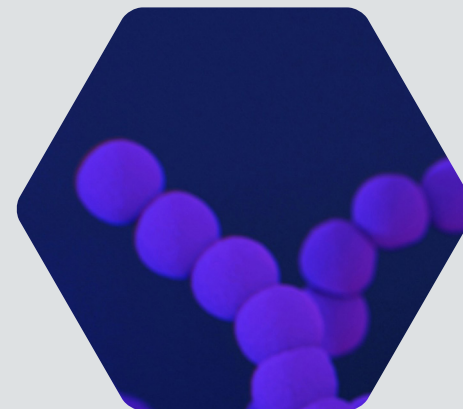
In 2024 neemt de biofarmaceutische sector bijna 9 % van alle investeringen door de verwerkende industrie in België voor zijn rekening. Over een periode van vijf jaar zijn de investeringen in bedrijfsmiddelen binnen de biofarmaceutische sector met zowat de helft toegenomen¹⁶. Voor de totale verwerkende industrie bedraagt deze groei slechts 35 %.

WIST JE DAT?

WERKNEMERS IN DE BIOFARMACEUTISCHE INDUSTRIE CREËREN DRIE KEER MEER TOEGEVOEGDE WAARDE

In 2023 creëerde de totale verwerkende industrie bijna 140.000 euro aan toegevoegde waarde per werknemer. Een respectabel cijfer, maar de biofarmaceutische industrie doet het véél beter. De sector stond in voor maar liefst 420.000 euro toegevoegde waarde per werknemer, of meer dan drie keer zoveel.

Bronnen

1. RSZ - pharma.be
2. pharma.be, enquête onder leden
3. Bureau Van Dijk, Bel-First - pharma.be
4. pharma.be, enquête onder leden
5. European Patent Office, European patent applications 2011-2024 per field of technology
6. De cijfers hebben betrekking op de farmaceutische en biotechnologische domeinen
7. NBB, Buitenlandse handel, Communautair concept
8. NBB, Toegevoegde waarde (tegen basisprijzen)
9. Statbel-enquête naar arbeidskrachten, 2023
10. RSZ, Arbeidsmarktanalyse: gedetailleerde kwartaalgegevens
11. pharma.be, enquête onder leden
12. PwC, Economic Footprint of the Pharmaceutical industry in Europe, november 2024
13. Nationale Raad voor de Productiviteit, Jaarverslag 2021
14. Dit cijfer is gecorrigeerd voor inflatie
15. NBB, Buitenlandse handel, Communautair concept
16. Statbel, Industriële productie-index, werkdaggezuiverde index
17. Statbel, Omzet en investeringen volgens de btw-aangiften